

LTH:s kansli

Riktlinjer för behandling av personuppgifter i examensarbeten vid Lunds Tekniska Högskola, LTH

Riktlinjerna gäller från och med 2024-12-18 tills vidare.

Vad är personuppgifter och känsliga personuppgifter?

Definition av "personuppgifter"

En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (ofta kallad registrerad) som är i livet.

Enklare uttryckt handlar det om upplysningar genom vilka personen direkt eller indirekt kan identifieras. Exempel på upplysningar som i regel fungerar som identifierare är: ett personnamn, ett foto, en adress, en e-postadress, ett person- eller samordningsnummer eller en lokaliseringsuppgift. Andra exempel är faktorer som är specifika för personens fysiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Vad är känsliga personuppgifter?

En känslig personuppgift kan vara uppgifter som avslöjar en persons:

- etnicitet
- politiska åsikter
- religiös eller filosofisk övertygelse
- medlemskap i en fackförening eller ett politiskt parti

- hälsa (till exempel sjukdom, sjukdomsrisk, sjukdomshistoria eller funktionsvariation)
- sexualliv eller sexuell läggning
- genetiska uppgifter
- biometriska uppgifter som används för att entydigt identifiera en person (fingeravtrycksavläsning, ögonskanning, eller ansiktsgenkänning)

När får man behandla personuppgifter?

Enligt [Dataskyddsförordningen](#) (GDPR) får behandling av personuppgifter endast ske om den stödjer sig på ett antal rättsliga grunder (samtycke, avtal, intresseavvägning, rättslig förpliktelse, myndighetsutövning och uppgift av allmänt intresse samt grundläggande intresse). Högskolelagen säger att universitetets uppdrag är att bedriva utbildning, forskning och att ”samverka med det omgivande samhället och informera om vår verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta”.

Personuppgifter får behandlas i samband med examensarbeten

Lunds universitet är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som studenter gör inom ramen för sina studier, vilket innebär att lärosätet bara får samla in och behandla en individs personuppgifter när det finns stöd för behandlingen i GDPR. När det gäller personuppgifter i examensarbeten bedömer Lunds universitet att det i normalfallet är i den rättsliga grunden ”allmänt intresse” som personuppgiftsbehandling har sitt stöd. Känsliga personuppgifter får endast behandlas om samtycke till detta har inhämtats.

Behandlingen av personuppgifter ska vara kringgärdad av försiktighet och lärosätet är ansvarigt för att exempelvis datalagring sker på ett säkert sätt och att uppgifterna inte sprids. Personuppgifter får inte lagras längre tid än nödvändigt och ska raderas när de inte längre behövs.

Grundläggande principer

Behandlingen av personuppgifter måste uppfylla de grundläggande principer som anges i GDPR:

- Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den vars personuppgifter behandlas.
- Uppgifterna ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål.
- Uppgifterna ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.
- Uppgifterna ska vara korrekta.
- Uppgifterna ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna.

Behandling av personuppgifter i examensarbeten på LTH

Behandling av personuppgifter kan i vissa fall vara nödvändig för examensarbeten på LTH. Ett mål som finns i alla kursplaner för examensarbete på LTH är (med viss variation): ”att självständigt identifiera olika informationskällor, värdera informationens relevans samt använda sig av korrekt referenshantering.” Att studenten visar förmåga att hantera personuppgifter korrekt faller naturligt under detta kursmål.

Om kursmålen för det specifika examensarbetet kan uppfyllas utan insamlandet av personuppgifter, så ska personuppgifter inte samlas in. Om studenten inte samlar in några uppgifter genom vilka en person direkt eller indirekt kan identifieras, så är uppgifterna inte att betrakta som personuppgifter och GDPR är inte tillämpligt. Helt anonyma skriftliga data – där namn inte samlats in vid intervjutillfället – är i allmänhet inte att betrakta som personuppgifter.

För behandling av känsliga personuppgifter ska skriftligt samtycke i allmänhet inhämtas. Om detta skulle vara aktuellt är det handledarens ansvar att ta fram ett lämpligt underlag.

Behöver examensarbeten etikprövas?

Som forskning enligt etikprovningsslagen räknas inte sådant arbete eller sådana studier som utförs endast inom ramen för högskoleutbildning på grundnivå eller på avancerad nivå (kandidat- eller magisternivå).

För att undantaget från kravet på etikprovning för studentarbeten ska gälla krävs att det enbart rör sig om ett moment i utbildningen. Arbetet får alltså inte ”överlappa” med ett forskningsprojekt och det får inte finnas någon tanke om att arbetet kan komma att leda vidare i ett ”vanligt” forskningsprojekt. Ser man redan från början i planeringen att man kommer att vilja publicera utfallet i en vetenskaplig tidskrift så är det en tydlig indikation på att det rör sig om sådan forskning som behöver etikprövas.¹

Publicering av resultaten i vetenskapliga tidskrifter förutsätter därför att projektet etikprövats och godkänts innan datainsamling påbörjas.

Personuppgifter i examensarbeten vid LTH, steg för steg

- 1) Tillsammans med examinator och handledare utreds frågan om personuppgifter (enligt listan ovan) behöver hanteras för att examensarbetet ska kunna genomföras och kursmålen uppnås. Om NEJ, behöver man inte gå vidare. Om JA, gå till steg 2.
- 2) Säkerställ rutin för inhämtning av skriftligt samtycke.
- 3) Säkerställ, i samråd med handledare, hur arbetet och lagring av data som arbetet genererar sker på säkert sätt.
- 4) Handledare meddelar registrator på LTH via (dfsinkorg@lth.lu.se) att examensarbetet pågår så att det registreras.
- 5) Reflektera över de etiska aspekterna kring personuppgiftshanteringen i examensarbetsrapporten.

¹ <https://etikprovningssmyndigheten.se/faq/behover-jag-ansoka-om-etikprovning-for-studentarbeten-pa-grund-eller-avancerad-niva/> 2024-11-29

Exempelvis: Varför behövdes personuppgiftshanteringen? Hur ser avvägningen mellan nytta, risk och möjliga negativa konsekvenser ut?